

บทนำ

สภาพของปัญหา

ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย (democracy) ซึ่งมีหลักการสำคัญตามคติพจน์ของท่านประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น (Abraham Lincoln) ที่กล่าวว่า “ประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน” ด้วยเหตุนี้การปกครองระบอบประชาธิปไตย อำนาจการปกครองสูงสุด หรืออำนาจอธิปไตยจึงเป็นของปวงชน ซึ่งความเป็นเจ้าของอำนาจสูงสุดของประชาชนทั้งหมด ปัจจุบันได้แสดงออกโดยผ่านระบบตัวแทน หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า “ผู้แทนราษฎร” นั่นเอง

“ผู้แทนราษฎร” ในระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่ ถือได้ว่าเป็นเสียงข้างมาก (Majority Rule) ของประชาชน เพราะการได้มาซึ่งผู้แทนราษฎรดังกล่าว ได้ผ่านกระบวนการทางการเมือง (political process) คือ การเลือกตั้ง อันเป็นวิธีการเลือกสรร “ตัวบุคคล” จากประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่แทนตนในสภาผู้แทนราษฎร เพื่อดำเนินการออกกฎหมาย ซึ่งเป็นกติกาของสังคม ดำเนินการจัดตั้งรัฐบาลให้เป็นผู้รักษาและบังคับใช้กฎหมาย ควบคุมรัฐบาลให้ทำหน้าที่สนองประโยชน์ส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนดูแลให้เกิดความยุติธรรมในสังคม

ปัจจุบันการเมืองการปกครองภายใต้ระบอบประชาธิปไตย พบว่า กระบวนการเลือกตั้ง หรือ การเลือกตั้ง ตัวบุคคลเข้ามาทำงานทางการเมืองแทนประชาชนส่วนใหญ่นั้น ได้ถูกแทรกแซงจากผู้แสวงหาอำนาจทางการเมือง (The political power-seeker) ซึ่งจะกระทำทุกวิถีทางเพื่อจะให้ได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง ดังนั้น การเลือกตั้ง จึงมีการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงอย่างเห็นได้ชัด โดยประเด็นเหล่านี้ทำให้ “ผู้แทนราษฎร” มีไว้ตัวแทนประชาชนอย่างแท้จริง ผู้ที่อาสาสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงมิได้เป็น “นักประชาธิปไตย” หากเป็น “นักเลือกตั้ง” ซึ่งอาศัยการเลือกตั้งเป็นเครื่องมือหรือสื่อไปสู่ “อำนาจรัฐ” เพื่อผลประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง

ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น อาจมองได้ว่าเกิดจากประชาชนไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแท้จริง รวมทั้งกระบวนการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยของประชาชน ก็มิได้กระทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหากเราพิจารณาถึงแก่นแท้จะพบว่า ประเด็นปัญหานี้ได้ก่อตัวมาตั้งแต่การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 อันเป็นจุดเริ่มแรกของการขยายการมีส่วนร่วมทางการเมืองไปสู่ประชาชน แต่ภาพความจริงที่ปรากฏการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยนั้น โดยเนื้อแท้แล้วเป็นเพียงการทำลาย “อำนาจเก่า”

ซึ่งไม่ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญ คือ สัมพันธภาพของอำนาจระหว่างรัฐกับประชาชน แต่อย่างใด กล่าวคือ ผลของการเปลี่ยนแปลงเป็นการรับเอาแนวความคิดทางประชาธิปไตยมากำหนดรูปแบบและวิธีการปกครอง โดยยังไม่มี การแยกวิธีการทางประชาธิปไตยจากเป้าหมายของประชาธิปไตย ภายใต้ลักษณะดังกล่าวระบบการเมือง การปกครองของไทยจึงเป็นประชาธิปไตยแต่เพียงรูปแบบ มิใช่ในแง่ที่เป็นเนื้อหาสาระ¹

การเปลี่ยนแปลงการปกครองในระยะเริ่มแรกนั้น อำนาจทางการเมือง ได้ตกอยู่ในมือของกลุ่ม "อำนาจใหม่" ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการพลเรือน และทหารเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ประชาชนโดยทั่วไป ยังมิได้รับรู้ความเป็นมาและความสำคัญของการปกครอง ระบบประชาธิปไตยเลย จึงทำให้ประชาชนมิได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองตามเจตนารมณ์ของการปกครองดังกล่าว ด้วยเหตุนี้อำนาจอันชอบธรรมของประชาชนจึงถูกฉกฉวยโดยบุคคลบางกลุ่ม บางพวก ซึ่งต่อมาได้มีการขัดแย้งและแย่งชิงอำนาจกันเอง จนทำให้ภาพการก่อปฏิวัติ รัฐประหาร ปรากฏขึ้นอย่างบ่อยครั้งในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

การที่ประชาชนถูกปิดกั้นการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการถูกละเลยที่จะปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตยจากผู้มีอำนาจทางการเมืองในอดีตที่ผ่านมา ไม่ว่าจะ เป็นไปโดยเจตนาหรือไม่ ภายใต้สภาวะการณ์การก่อปฏิวัติ รัฐประหาร หรือการถูกรวบงำโดยอำนาจเผด็จการก็ตาม สิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาการพัฒนาทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาระบบพรรคการเมือง ให้เป็นองค์กรรองรับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แหล่งแสดงออกซึ่งผลประโยชน์ของประชาชน ตลอดจนเป็นตัวแทนของประชาชนในการทำหน้าที่ทางการเมืองอย่างสมบูรณ์แบบ

¹ นิโรจน์ ขอบคงประเสริฐ, "ฝักฝ่ายทางการเมือง : ศึกษากรณีการแบ่งแยกฝักฝ่ายในพรรคประชาธิปไตย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533), หน้า 1.

กล่าวได้ว่า ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 สภาพแวดล้อมทางการเมืองไม่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของพรรคการเมือง การปฏิวัติรัฐประหารที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งมีผลให้พรรคการเมืองถูกยกเลิกและต้องยุติบทบาททางการเมืองลงอย่างสิ้นเชิง จนกว่าจะได้มีการจัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นใหม่ พรรคการเมืองจึงจะมีโอกาสได้เริ่มต้นบทบาททางการเมืองของตนเองขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นระยะเวลาที่พรรคการเมืองจะได้มีโอกาสเข้าสู่ระบบการเมือง โดยปราศจากการแทรกแซงของคณะทหารจึงมีอยู่ในช่วงสั้น ๆ ทำให้พรรคการเมืองไม่สามารถทำหน้าที่ของตนเองในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างต่อเนื่องยาวนานจนสามารถสร้างสถาบันขึ้นได้

นับเนื่องมาตั้งแต่ช่วงการเลือกตั้ง พ.ศ.2512 ซึ่งถือว่าเป็นการเริ่มต้นพัฒนาขึ้นของพรรคการเมืองสมัยใหม่ (modern political parties)¹ ซึ่งฝ่ายทหารและข้าราชการไม่ได้ผูกขาดจัดตั้งพรรครัฐบาล (government parties)² แต่ฝ่ายเดียวอีกต่อไป เรื่อยมาจนจบถึงปัจจุบันที่สถาบันรัฐสภามีความต่อเนื่องสูงขึ้น เพราะการเมืองไทยว่างเว้นจากการก่อกบฏวัติ รัฐประหาร แต่เราก็คงพบว่าพรรคการเมืองไทยไม่สามารถพัฒนาองค์กรของตนเองให้เป็นสถาบัน (institutionalization) ขึ้นมาได้ ทำให้พรรคมีความอ่อนแอ ไม่สามารถดำเนินการทางการเมืองในฐานะตัวแทนที่ดีของประชาชนได้ โดยอาจเป็นด้วยเหตุผลข้อพิจารณา ดังนี้³ คือ

ปัญหาเกี่ยวกับตัวพรรคการเมืองเอง พรรคการเมืองเท่าที่ผ่านมามีลักษณะเป็นการรวมตัวกันอย่างแคบ ๆ และหลวม ๆ ของนักการเมืองโดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัว และปราศจากการเชื่อมโยงกับประชาชนผู้เลือกตั้ง สภาพเช่นนี้ทำให้มีพรรคการเมืองเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก จนไม่มีพรรคการเมืองใดได้เสียงข้างมากในสภา การแตกแยกในพรรคต่าง ๆ มักมีขึ้นเป็นประจำ อันเนื่องมาจากการขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ระหว่างผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ภายในพรรค สิ่งเหล่านี้ทำให้พรรคการเมืองอ่อนแอ

² Eiji Murashima, Nakharin Mektrairat and Somkiat Wanthana, **The Making of Modern Thai Political Parties** (Tokyo : Yugengasha Tohkohsha, 1991),p.85

³ นิโรจน์ ขอกองประเสริฐ, **เรื่องเดียวกัน**, หน้า 2-3.

ภาพลักษณ์ของพรรคการเมืองไทยปัจจุบัน พรรคการเมืองเป็นเพียงกลุ่มผลประโยชน์ (interest groups) บางกลุ่ม เป็นกลุ่มคนที่รวมตัวกันเพื่อการเลือกตั้ง และหาทางเอาชนะการเลือกตั้ง เพื่อเป็นสื่อเข้ามาแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ทางการเมือง ดังนั้นการจัดตั้งของพรรคการเมือง จึงเป็นเสมือนกลุ่มผลประโยชน์ที่จดทะเบียนแล้วเรียกชื่อว่า “พรรค” เท่านั้น จึงเป็นธรรมดาอยู่เองที่สมาชิกของพรรคการเมืองดังกล่าว ย่อมจะขาดอุดมการณ์ทางการเมือง ขาดระเบียบวินัย พรรคการเมืองเล็ก ๆ แม้มีนโยบายคล้ายคลึงกันก็ไม่สามารถรวมตัวกันได้เพราะผู้นำของแต่ละพรรค ต้องการเป็นหัวหน้าพรรคและตำแหน่งสำคัญภายในพรรค พรรคการเมืองไทยจึงเป็น “ศูนย์รวม” ของผู้มีผลประโยชน์ร่วมกันกลุ่มเล็ก ๆ ไม่ใช่ “ศูนย์รวม” ของกลุ่มผลประโยชน์หลากหลายของผู้คน จากสาขาอาชีพต่าง ๆ ในรูปแบบพรรคมวลชน (mass party) อย่างเช่นประเทศตะวันตก⁴

การที่พรรคการเมืองไทยประกอบด้วยกลุ่มที่รวมตัวกันขึ้นมา เพื่อผลประโยชน์ทางการเมือง ดังนั้น การดำรงอยู่ของพรรคจึงวางอยู่บนพื้นฐานของระบบอุปถัมภ์ (patron-client system) โดยสถานภาพของพรรคในลักษณะนี้ ได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ภายในองค์กรของพรรคมีการแบ่งแยกเป็นกลุ่มย่อย หรือฝักฝ่าย (factions) หลาย ๆ กลุ่มขึ้นในพรรค ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งแตกแยก มีการย้ายพรรค และนำมาสู่การสลายพรรคในที่สุด ด้วยเหตุนี้จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยเกิดแนวความคิดที่จะศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มย่อยหรือฝักฝ่าย (factions) ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรของพรรคการเมืองเพื่อแสวงหาคำตอบว่า การจัดตั้งกลุ่ม การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มดังกล่าว เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่ม หรือ เพื่อประโยชน์ส่วนรวม ในแง่มุมของการส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรค

⁴โปรดดูรายละเอียดใน เสนีย์ คำสุข, “ระบบพรรคการเมืองไทย พ.ศ. 2512 - 2534” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการปกครอง ภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 1 - 8.

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อต้องการศึกษาถึงลักษณะการจัดตั้งองค์การทางการเมืองของกลุ่มย่อย หรือ ฝักฝ่ายว่าเป็นอย่างไร
2. เพื่อต้องการศึกษา รูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ภายในองค์การของกลุ่มย่อย หรือฝักฝ่ายว่าเป็นอย่างไร
3. เพื่อต้องการศึกษาว่าการรวมตัวและการแตกสลายตัวของกลุ่มย่อย หรือฝักฝ่ายจะเกิดขึ้นเพราะเหตุใด
4. เพื่อต้องการศึกษาว่าการจัดตั้งกลุ่ม การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มดังกล่าวเป็นไป เพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มหรือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้ผู้วิจัยทำการศึกษาเฉพาะ "กลุ่ม 16" ซึ่งเป็นกลุ่มที่ค่อนข้างมีบทบาทอย่างสำคัญภายในพรรคชาติไทยปัจจุบัน อีกทั้งยังมีลักษณะพิเศษ คือ สมาชิกของกลุ่ม 16 มีข้อกันอยู่กับกลุ่มเกิดใหม่จำนวนหนึ่ง และโดยที่แนวความคิดของการศึกษา เพื่อต้องการหาคำตอบว่า "การจัดตั้งกลุ่ม" การดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม จะเป็นไปเพื่อประโยชน์ของกลุ่ม หรือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม" ดังนั้น การศึกษาฝักฝ่ายทางการเมืองของกลุ่ม 16 จะทำการศึกษามหาบทบาทการผลักดันทางการเมืองของกลุ่ม 16 ในสภาผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งบทบาทของกลุ่ม 16 ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นอกสภามาอธิบาย โดยนำเอาเหตุการณ์สำคัญที่กลุ่ม 16 เข้าไปพัวพันมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์หาคำตอบดังกล่าว อาทิ คดีเศรษฐกิจ คือคดีธนาคารกรุงเทพ ฯ พาณิชยกรรม จำกัด หรือที่รู้จักกันทั่วไปว่า คดี บี.บี.ซี ซึ่งเป็นกรณีตัวอย่างหนึ่งของการศึกษานี้

สมมุติฐานของการศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดสมมุติฐานของการศึกษาครั้งนี้ไว้ว่า กลุ่ม 16 เป็นกลุ่มย่อยทางการเมืองที่จัดตั้งขึ้นโดยลักษณะความสัมพันธ์ภายในกลุ่ม 16 มิได้เป็นไปในเชิง "เจ้านาย" "ลูกน้อง" เช่นกลุ่มย่อยทางการเมืองอื่น หากแต่เป็นไปในลักษณะที่มีความเท่าเทียมกัน และ กลุ่ม 16 มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและทางการเมืองมากกว่าการผลักดันนโยบายของรัฐ

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นไปในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (descriptive analysis) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้กำหนดคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่คัดเลือก โดยมุ่งให้แต่ละหน่วยของกลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนของความคิดเห็นหรือเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกรณีธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ ซึ่งเป็นกรณีศึกษาของงานวิจัยนี้ อันจะทำให้ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม มีความหลากหลายทางความคิดเห็นเพื่อที่ผู้วิจัยจะนำมาประมวลและวิเคราะห์ประกอบกับสถานการณ์ที่ปรากฏต่อสังคมต่อไป

ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และการสังเกตเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเอง โดยผู้วิจัยประสานงานกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนัดวันและเวลาทำการสัมภาษณ์และผู้วิจัยได้แจ้งกับกลุ่มตัวอย่างในการขออนุญาตการบันทึกเทปของการสัมภาษณ์ในแต่ละครั้ง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจึงประกอบด้วยประเภทของข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลชั้นปฐมภูมิ (primary data)

1.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (interview) บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม รวมทั้งผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ เป็นหลัก อาทิ นายตำรวจที่รับผิดชอบคดีและนักข่าว ซึ่งติดตามคดีธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ (บี.บี.ซี) เป็นต้น

2. ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (secondary data)

2.1 เก็บข้อมูลจากหนังสือและเอกสารต่าง ๆ (documentary data) ซึ่งได้แก่ งานเขียนทางวิชาการ ผลงานวิจัย บทความ ข้อเขียน วิทยานิพนธ์ รวมทั้งหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเอกสาร (documentary research) และการสัมภาษณ์ (interview) มาทำการศึกษาวเคราะห์โดยอาศัยแนวความคิดและทฤษฎีเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว

การคัดเลือกกรณีศึกษา

จากการที่ผู้วิจัยเลือกกรณีศึกษาโดยใช้ “กลุ่ม 16” เพื่อการศึกษาในครั้งนี้ เนื่องจากลักษณะพิเศษของกลุ่ม 16 เป็นกลุ่มที่สังคมทั่วไปในขณะนั้นให้ความสนใจต่อกรณีความเคลื่อนไหวทางการเมืองและมีผลกระทบโดยตรงต่อระบบเศรษฐกิจที่สำคัญ อันแสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มหรือการเคลื่อนไหวของกลุ่ม เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ตลอดจนกิจกรรมและ

แนวความคิดต่าง ๆ ของกลุ่มที่มีต่อระบบการเมืองไทย นอกจากนี้คุณลักษณะพิเศษของกลุ่ม 16 ยังประกอบด้วยความหลากหลายของสมาชิกที่มาจากต่างพรรคการเมือง ซึ่งจำแนกได้เป็นทั้งพรรคร่วมรัฐบาลและจากพรรคฝ่ายค้าน ประเด็นนี้ทำให้กลุ่ม 16 มีความโดดเด่นบนความหลากหลายที่มีความแตกต่างกันซึ่งนับได้ว่าเป็นตัวแปรที่น่าสนใจต่อกรณีความเคลื่อนไหวทั้งในระดับพรรคการเมืองและระบบทางการเมือง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยตัดสินใจเลือกกลุ่ม 16 มาเป็นกรณีศึกษา

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยคัดเลือกต่างมีความเกี่ยวข้องต่อการดำเนินงานหรือการติดตามกรณีของธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การและกลุ่ม 16 ดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่างข้าราชการตำรวจผู้วิจัยคัดเลือกข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรที่เป็นพนักงานสอบสวน หรือมีความเกี่ยวข้องต่อกรณีสืบสวนสอบสวนคดี เศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคดีธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ

กลุ่มตัวอย่างนักการเมืองผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักการเมืองของกลุ่ม 16 ที่มีความคิดความเข้าใจในเชิงวิชาการ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีความสนใจที่จะให้รายละเอียดและข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แก่ผู้วิจัย

กลุ่มตัวอย่างนักหนังสือพิมพ์ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ที่ติดตามและเป็นผู้ทำข่าวกรณีธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การด้วยความใกล้ชิดและต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากคุณภาพของการนำเสนอข่าวอย่างตรงประเด็น กลุ่มตัวอย่างนักวิชาการจากสถาบันการศึกษา ผู้วิจัยคัดเลือกจากบุคลากรสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่มีความรู้ประสบการณ์ที่สามารถให้ความคิดเห็นเชิงวิชาการหรือเป็นผู้มีผลงานและการสอนในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มทางการเมือง

ข้อจำกัดของการศึกษา

ข้อจำกัดของการศึกษาเรื่องนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งไม่สามารถได้จำนวนตามที่ผู้วิจัยตั้งเป้าหมายเนื่องจากสภาพข้อจำกัดทางด้านเวลาและภารกิจส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ประกอบกับกลุ่มตัวอย่างบางท่านไม่ประสงค์ที่จะให้การสัมภาษณ์ในเชิงลึก จึงทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องลดจำนวนกลุ่มตัวอย่างลงตามลักษณะของข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบการศึกษาตามจำนวนจริง ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ลำดับ	กลุ่มตัวอย่าง	เป้าหมาย	จำนวนจริง
1.	นักการเมือง	5	3
2.	นักวิชาการจากสถาบันการศึกษา	3	2
3.	ข้าราชการตำรวจผู้เกี่ยวข้องกับการสอบสวน คดีธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ	3	2
4.	นักหนังสือพิมพ์	2	1
	รวม	13	8

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะการจัดตั้งองค์กรทางการเมืองของกลุ่มย่อยหรือฝักฝ่าย
2. ทำให้ทราบถึงรูปแบบโครงสร้างความสัมพันธ์ ภายในองค์กรของกลุ่มย่อย หรือ ฝักฝ่าย
3. ทำให้ทราบถึงสาเหตุการรวมตัวและการแตกสลายตัวของกลุ่มย่อย หรือฝักฝ่าย
4. ทำให้ทราบถึงการจัดตั้งกลุ่ม การดำเนินกิจกรรมของกลุ่มดังกล่าวเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่ม หรือเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
5. ทำให้เกิดแนวความคิดในการศึกษากลุ่มย่อย หรือฝักฝ่ายในแง่มุมอื่นต่อไป

การนำเสนอผลการศึกษา

- บทที่ 1 เป็นบทนำ ซึ่งจะกล่าวถึงสภาพทั่วไปของปัญหา อันก่อให้เกิดแนวความคิดที่จะศึกษาเรื่องนี้
- บทที่ 2 แนวความคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา โดยจะนำแนวความคิดเรื่องฝักฝ่ายทางการเมือง แนวความคิดเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์และแนวความคิดเกี่ยวกับกลุ่มพวก มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์สำหรับการศึกษาวิจัย

- บทที่ 3 ความเป็นมาและบทบาททั้งในและนอกสภาผู้แทนราษฎรของ "กลุ่ม 16"
ความเป็นมาของการจัดตั้ง "กลุ่ม 16" รวมทั้งบทบาทการผลักดันทางการ
ของกลุ่ม 16 ในสภาผู้แทนราษฎร และ บทบาทของกลุ่ม 16 ที่เกี่ยวข้องกับ
ผลประโยชน์นอกสภาผู้แทนราษฎร
- บทที่ 4 วิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ภายใน "กลุ่ม 16" ซึ่งจะกล่าวถึงรูปแบบ
ความสัมพันธ์ของกลุ่ม 16 ว่าเป็นไปในลักษณะการนำความสัมพันธ์ ดังกล่าว
ไปแสวงหาผลประโยชน์ของกลุ่ม หรือ เพื่อการผลักดันทางการเมือง อันเป็น
ผลประโยชน์โดยส่วนรวม
- บทที่ 5 สรุปและเสนอแนะ เป็นการสรุปผลการศึกษา ตลอดจนเสนอแนะแนวทางที่
คิดว่าจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาระบบพรรคการเมืองไทยต่อไป